

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA
2012. október 16. 14:00

I.

Időtartam: 20 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

Az **I. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **20 perc**, ebben a részben **a középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**. Az idő letelte után **a megoldott feladatlapot adja át a felügyelő tanárnak!**

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

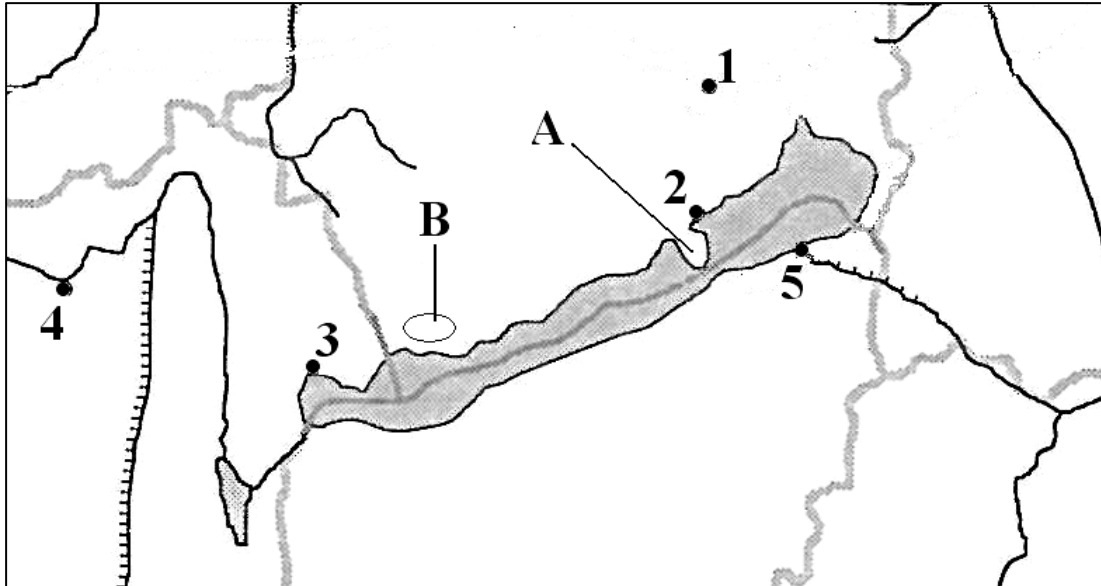
Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészt pontot nem kaphat.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontoszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. rész

A feladatlap-rész megoldásához atlasz nem használható!

- 1. Katiék kirándulást terveznek a térképvázlaton ábrázolt területen. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd válaszoljon a kérdésekre!**

- a) A kirándulók az 1-es számmal jelölt városból indulnak. Mi a település neve?

.....

1 pont	
--------	--

- b) Útjuk során felkeresik a térképvázlaton 2-es, 3-as és 5-ös számmal jelölt városokat. Nevezze meg ezeket a településeket!

2.

3.

5.

3 pont	
--------	--

- c) A kirándulók hosszabb túrát terveznek a térképvázlaton nagybetűvel jelölt, geológiai látnivalókban bővelkedő helyeken. Nevezze meg ezeket a tájakat!

A:

B: - medence

2 pont	
--------	--

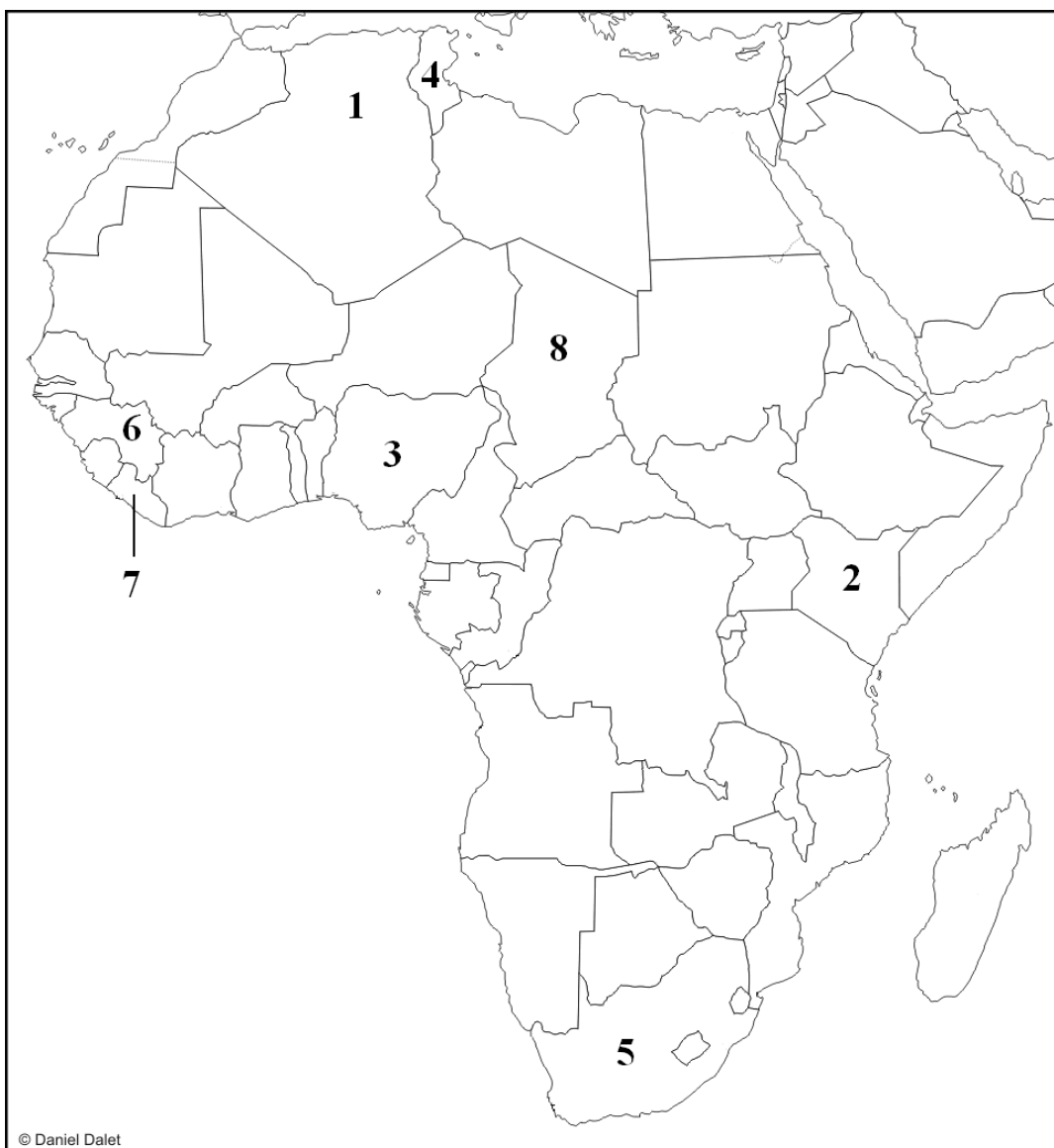
- d) Tervezik, hogy a következő alkalommal ellátogatnak az 4-es számmal jelölt városba is. Mely folyó partján sétálhatnak majd?

.....

1 pont	
--------	--

7 pont	
---------------	--

2. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd oldja meg a feladatot!

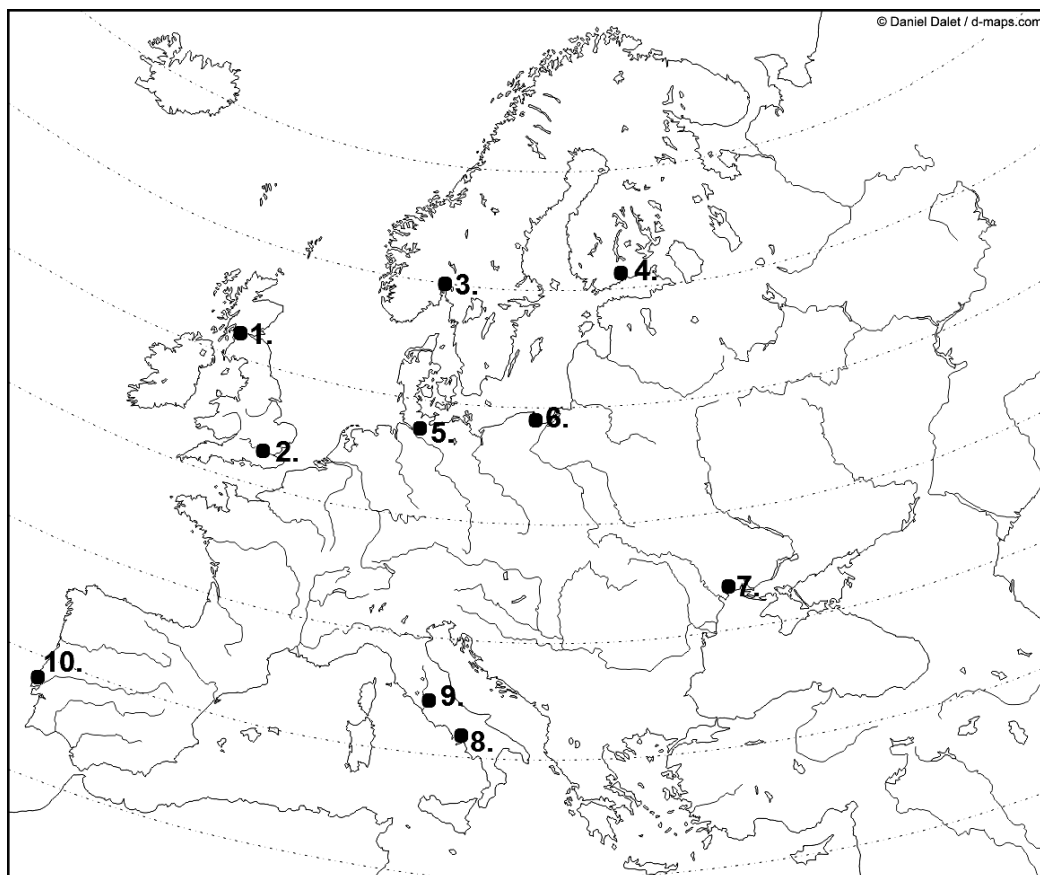

Nevezze meg a térképvázlaton számokkal jelölt országokat!

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

8 pont	
---------------	--

3. Tanulmányozza a térképészleket, majd oldja meg a feladatokat!

Nevezze meg a térképészleketben számokkal jelölt városokat!

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

10 pont	
----------------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám:</i>	25 pont	
--	----------------	--

I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor	feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám
	1.	7	
	2.	8	
	3.	10	
ÖSSZESEN		25	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor		

javító tanár

jegyző

Dátum: Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2012. október 16. 14:00

II.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

A **II. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **100 perc**. Ebben a részben a megoldáshoz használhatja **a középiskolai atlaszt**. Amennyiben indokolt, **használjon zsebszámológépet**, de a feladatlapban minden esetben **tüntesse fel a megoldás menetét is**. Ha szükséges, használhat körzőt és vonalzó is.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészt pontot nem kaphat.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. Ebben a feladatban a Föld mozgásaival kapcsolatos állítások szerepelnek. Az állítások első fele a táblázatban, míg a hozzájuk tartozó befejezés a táblázat alatt olvasható. Döntse el, hogy a táblázat állításaihoz melyik befejezés illik, majd írja annak betűjelét a táblázatba a megfelelő helyre! *Nem tud minden "befejezést" elhelyezni.*

Az állítás első fele	Az állításhoz tartozó befejezés betűjelei	
1. Ha a Föld nem forogna a tengelye körül, akkor ...		
2. Ha a Földnek nem lenne tengelyferdesége, akkor ...		
3. Ha a Föld keringési sebessége megnövekedne, akkor ...		
4. Ha a Föld gyorsabban kerülné meg a Napot, mint amennyi idő alatt egyszer megfordul a tengelye körül, akkor ...		

- A) ... egy hónap hosszabb lenne, mint egy év.
 B) ... a napsugarak hajlásszöge nem változna a nap folyamán.
 C) ... hosszabb lenne az év a jelenleginél.
 D) ... a Föld minden egyes pontján 12 óráig tartana az éjszaka és a nappal is.
 E) ... egy nap hosszabb lenne, mint egy év.
 F) ... nem lennének napszakok.
 G) ... a jelenleginél rövidebb lenne az év.

5 pont	
--------	--

2. Olvassa el az alábbi szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

A Kék-hegységről készült térkép méretaránya 1 : 40 000. A hegység két legmagasabb pontja, a Magas-tető (652 m) és a Láz-csúcs (556 m) közti távolság légvonalban 8 km. A Sárga-hegységről készült térkép méretaránya 1 : 120 000, ahol a két legmagasabb csúcs, a Szúnyog-hegy és az Illatos-bérc a térképen 15 cm-re van egymástól légvonalban.

- a) Melyik térkép ábrázolja részletesebben a felszínt? Húzza alá a megfelelő választ!

a Kék-hegység térképe

a Sárga-hegység térképe

1 pont	
--------	--

- b) Mihez viszonyítva jelöli a térkép a Láz-csúcs magasságát 556 méternek?

.....

1 pont	
--------	--

- c) Számítsa ki, hogy melyik két hegycsúcs fekszik közelebb egymáshoz a valóságban légvonalban: a Magas-tető és a Láz-csúcs, vagy a Szúnyog-hegy és az Illatos-bérc?
A számítást itt végezze!

Számítása figyelembevételével karikázza be a megfelelőt!

1. A Magas-tető és a Láz-csúcs van közelebb egymáshoz
2. A Szúnyog-hegy és az Illatos-bérc van közelebb egymáshoz

2 pont	
--------	--

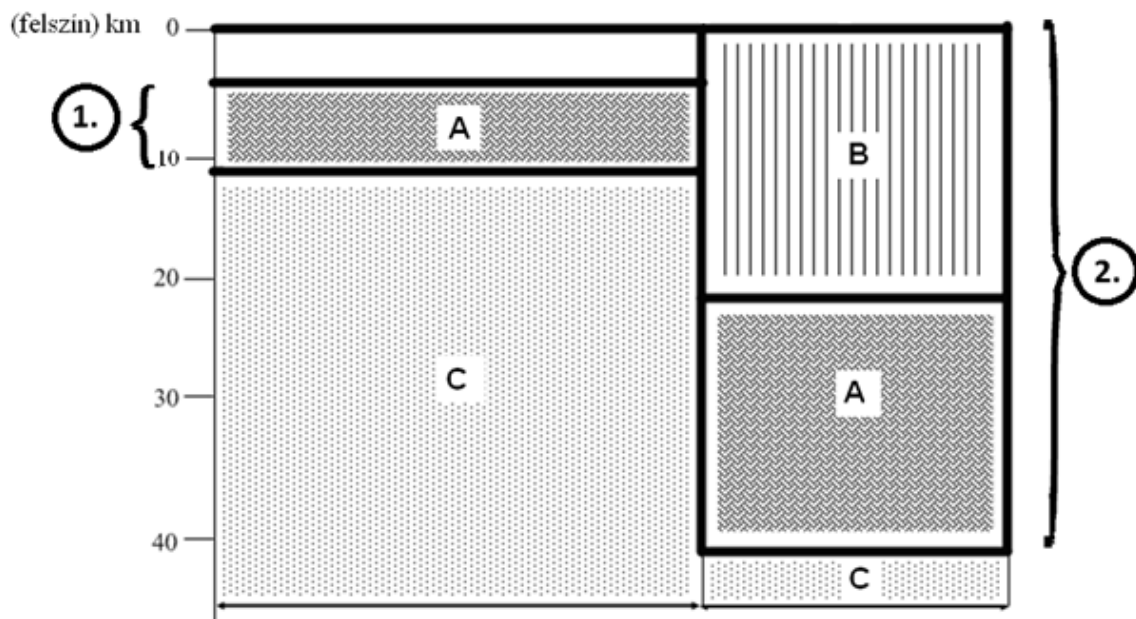
- d) Melyik térképhez tartozhat az a vonalas aránymérték, amelyiken a 2,5 cm hosszú beosztások felelnek meg 1 km-nek? Karikázza be a megfelelő választ!

- A) a Kék-hegységéhez B) a Sárga-hegységéhez
 C) egyik térképhez sem D) mindkét térképhez

1 pont	
--------	--

5 pont	
---------------	--

3. Az ábra a Föld belsejének egy részletét vázlatosan ábrázolja. Tanulmányozza az ábrát, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

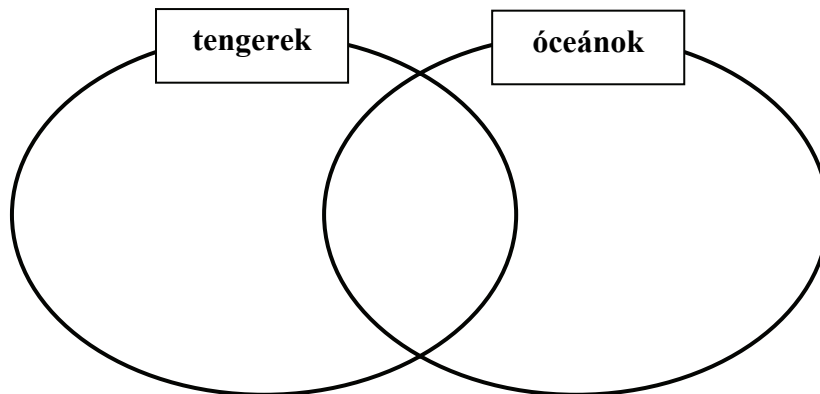

Mely fogalmakat jelölik az ábra számai és betűi? Írja a fogalom mellé a megfelelő számot vagy betűjelet! Írjon X-t amellé a fogalom mellé, amelyik nem kapcsolható az ábrához!

1. bazaltos réteg: 2. gránitos réteg: 3. szárazföldi kéreg:
 4. üledékes réteg: 5. óceáni kéreg: 6. földköpeny:

6 pont	
---------------	--

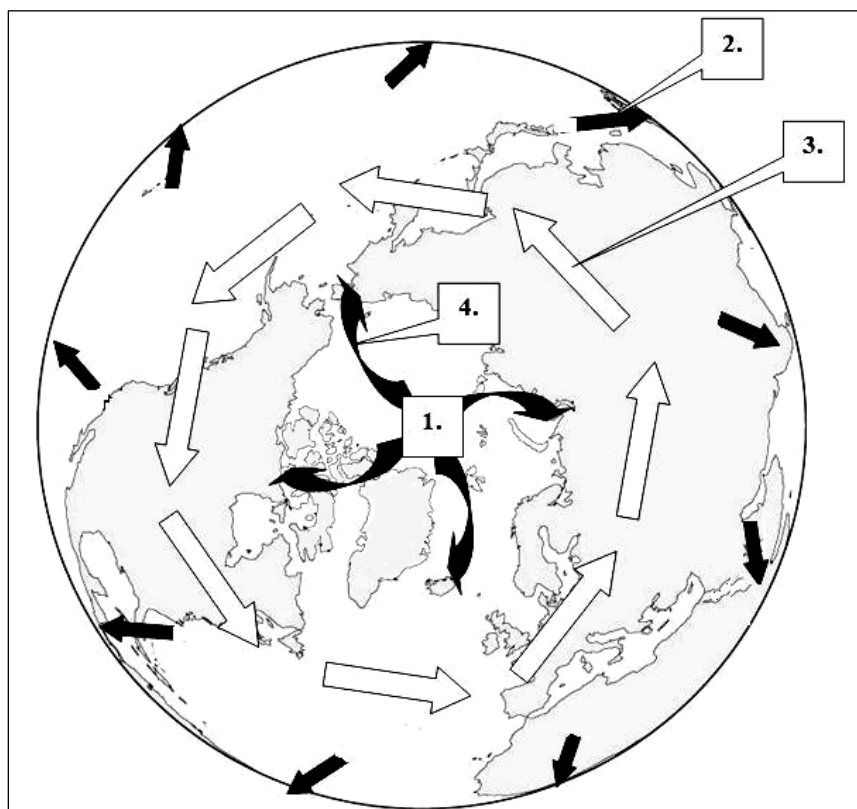
4. Hasonlítsa össze az óceánokat és a tengereket! Írja az állítások betűjelét a halmazábrába a megfelelő helyre!

- A) Nincs minden esetben önálló medencéjük.
- B) Nincs önálló áramlásrendszerük.
- C) Vizük hőmérsékletének évi közepes ingadozása kicsi, mindössze 2–5 °C.
- D) Vizük sótartalma az átlagos sótartalom körüli és alig ingadozik.
- E) Vizük fajhője nagyobb, mint a szárazföldet felépítő anyagoké.
- F) Vizük oldott sótartalmának döntő része konyhasó.
- G) Területük több millió km².
- H) Legnagyobb mélységük ritkán haladja meg a néhány ezer métert.

8 pont	
---------------	--

5. Tanulmányozza az ábrát, majd oldja meg az általános légkörszészhez kapcsolódó feladatokat!

a) Válaszoljon a kérdésekre!

1. Milyen légnyomás uralkodik az év során az 1. számmal jelölt helyen?
2. Mi a neve annak a légköri képződménynek, amely az 1-es számmal jelölt hely felett egész évben jellemző?
3. Mely állandó szeleket jelölik a térképvázlatban az alábbi számok?

2.

3.

4.

5 pont	
--------	--

b) Húzza alá az egyetlen helyes választ!

1. Mi felé fúj közvetlenül az ábrán 2-es számmal jelölt szél?

Egyenlítő, hőmérsékleti (termikus) egyenlítő, izoterma

2. Melyik sorszámmal jelölt szél tartja mozgásban az Észak-atlanti-áramlást?

a 2-es, a 3-as, a 4-es

3. Melyik sorszámmal jelölt szél szállítja a mérsékelt övezeti ciklonokat és anticiklonokat?

a 2-es,

a 3-as,

a 4-es

3 pont	
--------	--

8 pont	
--------	--

6. Hasonlítsa össze az éghajlati övezetekkel kapcsolatos jellemzőket! Írja a feladat sorszáma elé a megfelelő betűt az alábbiak szerint!

- A) ha $A > B$
 B) ha $B > A$
 C) ha A és B közel egyenlő

- 1. a) az évszakok száma a térítői övben
 b) az évszakok száma az átmeneti övben
- 2. a) a tél hossza a sarkvidéki övben
 b) a tél hossza a sarkköri övben
- 3. a) az évi csapadék mennyisége az óceáni területeken
 b) az évi csapadék mennyisége a trópusi (forró övezeti) monszun vidéken
- 4. a) a hőmérséklet évi közepes ingása (ingadozása) a mérsékelt szárazföldi területeken
 b) a hőmérséklet évi közepes ingása (ingadozása) az óceáni területeken
- 5. a) a napi hőingás (ingadozás) a térítői övben
 b) az évi közepes hőingás (ingadozás) a térítői övben

5 pont	
--------	--

7. Döntse el, hogy igazak vagy hamisak a következő megállapítások! Írjon I betűt az igaz, és H betűt a hamis megállapítások sorszáma elé!

- 1. Egy valuta akkor konvertibilis, ha bankszámlapénzről bármikor készpénzre váltható.
- 2. Az árutőzsde az értékpapír-befektetés színhelye.
- 3. Eltérő társadalmi csoportok, eltérő árfekvésű termékekre jelentenek fizetőképes keresletet.
- 4. A költségvetési hiányt az állam állampapírok kibocsátásával is fedezheti.
- 5. Az energiahordozók árának növekedése inflációt okozhat.
- 6. A deviza külföldi országok készpénze.
- 7. Hitelképes az, aki folyószámlával rendelkezik.

- 8. Egy almalé-gyártó üzem felépítéséhez szükséges pénzforrás biztosítása működőtőke-befektetésnek minősül.
- 9. A pénzkibocsátással fedezett költségvetési hiány inflációt okozhat.
- 10. A kötvény a hasznot előre meghatározott osztalékban fizeti.

10 pont	
----------------	--

8. Döntse el, hogy melyik országra vonatkoznak az alábbi megállapítások! Írja a megállapítások sorszama elé a megfelelő betűjelet!

- A) Kínára vonatkozik
 B) Indiára vonatkozik
 C) mindkét országra igaz
 D) egyik országra sem igaz

- 1. Jellemző vallása meghatározza a társadalmi kapcsolatokat és a táplálkozási szokásokat is.
- 2. Ma már jelentős tőkebefektetőként is részt vesz a világgazdaságban.
- 3. Fontos bevételi forrása a szolgáltatás-export és a szoftverfejlesztés.
- 4. Kivételében jelentős a textilipari termékek aránya.
- 5. Kőolaj- és földgázkészletei fedezik a hazai igényeket.
- 6. Gazdasági és természeti jellemzői alapján jelentős különbség van a nyugati és a keleti országrész között.

6 pont	
---------------	--

9. Mely európai országokra vonatkoznak az alábbi jellemzések? Írja az ország nevét a megállapítások után!

1. Területén húzódnak az Északnyugati-Kárpátok vonulatai.

2. Kulturális, idegenforgalmi központja Salzburg.

3. Az Európai Parlament székhelyének is otthont ad.

4. A hidegháború idején két független államként létezett, majd 1990-ben újraegyesült, fejlett gazdaságú ország.

5. Jelentős észak-déli fejlettségkülönbség alakult ki az országban. Fővárosának egy részében van a katolikus egyház vallási központja.

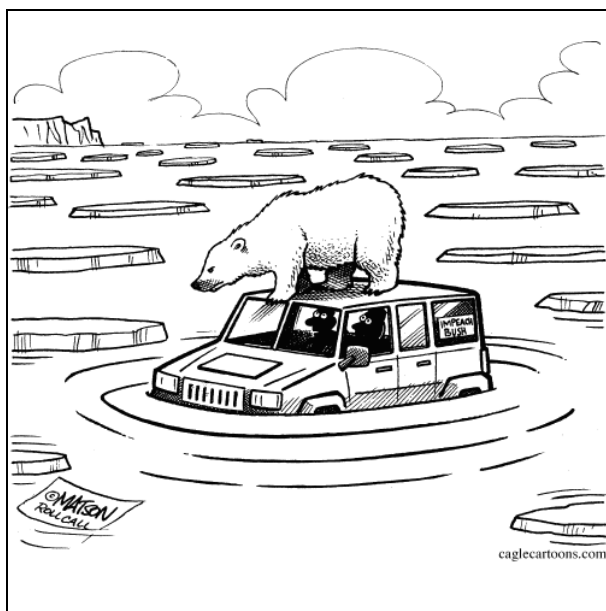
5 pont	
---------------	--

10. Döntse el, hogy igazak vagy hamisak a hazánk gazdaságára vonatkozó megállapítások! Írjon I betűt az igaz, és H betűt a hamis megállapítások sorszámára elé!

- 1. Magyarországon a mezőgazdaságban dolgozók aránya meghaladja a 10%-ot.
- 2. Hazánkban a zöldségtermesztés egyik fontos területe a főváros környéke, mert itt nagy a felvevőpiac.
- 3. A paksi atomerőmű a hazai villamos energia előállítás meghatározó központja.
- 4. Nagy gyógyszergyáraink a külföldi felvevőpiac közelsége miatt a nyugati ország részbe települtek.
- 5. Az ország GDP-jének előállításához legnagyobb arányban a szolgáltatási ágazat járul hozzá.

5 pont	
---------------	--

11. Tanulmányozza a karikatúrát, és oldja meg a feladatokat!

1. Mely globális környezeti problémára ismer a kép alapján?
.....
2. Karikázza be a felsoroltak közül annak a három tényezőnek a betűjelét, amelyek hozzájárulnak ennek a környezeti problémának a kialakulásához!
- a levegőbe kerülő porszennyeződés
 - a levegő kén-dioxid tartalmának növekedése
 - a fosszilis energiahordozók elégetése
 - a levegő szén-dioxid tartalmának növekedése
 - a levegőbe kerülő radioaktív anyagok
 - az esőerdők felégetése

3. Nevezze meg azt az európai országot, amelyet a karikatúrán ábrázolt jelenség következménye leginkább veszélyeztet!

.....

5 pont	
---------------	--

12. Oldja meg a nagyvárosokra jellemző környezeti problémákkal kapcsolatos feladatokat!

- a) Nevezze meg a képek segítségével, mely környezeti problémák kapcsolódnak a nagyvárosok életéhez! Fogalmazzon meg egy-egy lehetőséget az adott probléma mérséklésére!

	1. Környezeti probléma:
	Mérséklésének lehetséges módja:
	2. Környezeti probléma:
	Mérséklésének lehetséges módja:
	3. Környezeti probléma:
	Mérséklésének lehetséges módja:

6 pont	
---------------	--

b) A képen London zajtérképét látja. A sötétebb árnyalat nagyobb zajszintet jelöl.

A térkép alapján mely városi tevékenység lehet a zaj forrása?

.....

1 pont	
--------	--

7 pont	
--------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám: 75 pont</i>	
--	--

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor		25	
II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor	1.	5	
	2.	5	
	3.	6	
	4.	8	
	5.	8	
	6.	5	
	7.	10	
	8.	6	
	9.	5	
	10.	5	
	11.	5	
	12.	7	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		100	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
(I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor) Az írásbeli vizsgarész pontszáma		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: